

[Landbrugsministeren.]

lem Hr. N. Neergaard, ikke har villet lade sig lumpe af Partiets Høvding; han har udtalt, at det er et Stød i Hjertekulen for Landbruget. Jeg har ellers altid anset det ærede Medlem for en Mand, der bruger forsigtige Ord, og enhver vil derfor forstaa, at naar det er nødvendigt at gaa til saa kraftige Udtalelser, maa deres Modstand imod Forslagene være saa overvældende, at de er nødt til at have Luft.

Jeg tror nok, jeg tør sige, at de to Hovedprincipper i Forslagene, som det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal navnlig er gaaet imod, er Princippet om Brugsformen, det, det ærede Medlem kalder offentligt Fæste — et Udtryk, jeg ikke har noget imod at han anvender — og Ekspropriationsprincippet. Det er disse to Principspørgsmaal, hvorom Striden staar mellem Venstre og Konservative paa den ene Side og Radikale og Socialdemokrater paa den anden.

I Modsætning til det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal, der begyndte med at omtale Forslaget om Vilkaar for Overtagelse af Jorder i offentligt Eje, mener jeg, at man skal begynde ved Begyndelsen. Jeg holder mest af at gaa forlæns. At det ærede Medlem holder af at gaa baglæns, har jeg ikke noget imod, jeg har jo Indtryk af, at det er det ærede Medlems Politik, som giver sig et nøjagtigt Udtryk i hans Maade at behandle disse Lovforslag paa.

For det første er disse Lovforslag nummereret saaledes, at Erhvervelsen kommer først og Vilkaarene derefter, og for det andet er det ogsaa ganske naturligt, at man begynder med Erhvervelsen af Jorden, for før man har erhvervet noget Jord, kan der ikke blive Tale om Overdragelse til anden Mand og ikke blive Tale om, hvilke Betingelser man ønsker Jorden skal overdrages paa. For at faa en noget mere naturlig Linie i det, vil jeg derfor begynde med Begyndelsen i Modsætning til det ærede Medlem.

Det er jo i Lovforslaget om Erhvervelse af Jord til Oprettelse eller Udvidelse af mindre Landbrug og til Byggepladser m. v., at Bestemmelsen om Ekspropriation er indføjet, en Bestemmelse, som i høj Grad har bidraget til at forlænge den Diskussion, som her er ført, og som kan se ud til at vare

noget endnu. Det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal udtalte til Forsvar for sin Modstand mod Ekspropriation, at det, man her gjorde, var, at man gik imod den private Ejendomsret, at man med Hensyn til den private Ejendomsret til Jorden gik bort fra det, som nu havde været gældende gennem 100 Aar.

Jeg vil gerne sige til det ærede Medlem, at fordi noget har været rigtigt for 100 Aar siden, er det slet ikke sikkert, at det derfor skulde være rigtigt i de næste hundrede Aar. Jeg vilde dog tro, at det, det gælder om for enhver, ikke mindst Politikere, er saa vidt muligt at følge med Udviklingen, drage Lære af de Erfaringer, man har gjort i den Tid, der er gaaet, og ud fra disse Erfaringer søge at forme og hjælpe paa Udviklingen i Fremtiden. Og selv om det nu var rigtigt for 100 Aar siden, at man gik bort fra det daværende Fæste og over til den private Ejendomsret til Jorden, saa er det slet ikke sikkert, at det er det bedste for Landet nu at fortsætte i det Spor. Jeg tror det ikke, jeg synes, Udviklingen har vist os, at det ingenlunde er rigtigt.

Naar det ærede Medlem vil sammenligne det, her er foreslaaet, med det, som var gældende, den Gang vi tidligere havde Fæste, viser det ogsaa, at det ærede Medlem ikke har den fjerneste Respekt for den almindelige Valgret, den almindelige Befolkning. Det, der er Tale om nu, er jo offentligt Fæste, og nu har vi den almindelige Valgret, som er afgørende i Rigsdagen, som kan fremføre sin Kritik, som har Ansvar, og som kan drage Regeringen til Ansvar for det, som foretages af Ejerne, i Modsætning til tidligere, da det var den enkelte Mand, da det var Enevoldsstyret, der stod som Ejer, og Brugerne derfor var underkastet en langt større Vilkaarlighed, end de vil være under den nuværende Form, hvis man da overhovedet har nogen som helst Respekt for den almindelige Valgret og tror paa, at det er bedre end Enevoldsstyret.

Det ærede Medlem gik stærkt imod Ekspropriationsbestemmelsen, og det er jo ganske ejendommeligt at høre, at det skulde være et fuldkomment Udtryk for hele Venstres Stilling nu overfor Ekspropriation.

Loven af 4. Oktober, som vi populært kalder den, den Lov, som indførte den Brugsform, der nu kaldes offentligt Fæste, blev,